

**Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego,
Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie
oraz
Academia Europa Nostra
zapraszają na konferencję naukową**

Rok 1918
w mojej wsi,
w moim mieście,
w moim kraju,
w moim świecie

XI Forum Europa Nostra

Gdańsk - Będomin (gm. Nowa Karczma)

11-12 października 2018 r.

PATRONAT HONOROWY:

BOGDAN BORUSEWICZ
Wicemarszałek
Senatu RP

MIECZYŚLAW STRUK
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Prezydent Miasta Gdańska
PAWEŁ ADAMOWICZ

Andrzej Pollak
Wójt Gminy
Nowa Karczma

„Rok 1918 w mojej wsi, w moim mieście, w moim kraju, w moim świecie”.

Rok 1918 to przełomowa data w dziejach Polski, Europy, świata. Powstał wtedy nowy ład polityczny na naszym kontynencie, odrodziło się państwo polskie. Ale historia nie toczy się tylko na szczyblu politycznym w wymiarze międzynarodowym, toczy się w rodzinach, społecznościach lokalnych, różnych środowiskach. Na sesji „Rok 1918 w mojej wsi, w moim mieście, w moim kraju, w moim świecie” chcielibyśmy zwrócić uwagę na ten wymiar, pokazać jak ów rok przebiegał w konkretnej wsi, mieście, regionie, kraju, ale także w rozmaitych kręgach społecznych, narodowościowych, kulturowych; również jak poszczególne osoby zachowywały się, reagowały na zmieniającą się sytuację, czy miały świadomość przełomowości tych wydarzeń. Nie ograniczamy się tylko do terenów polskich, chcemy spojrzeć na 1918 r. także z szerszej europejskiej perspektywy.

Program konferencji

Czwartek - 11 października 2018 r.

8.30	Rejestracja uczestników
9.00-9.30	Otwarcie obrad
9.30-9.50	prof. dr hab. Stanisław Wiech (UJK) Pierwszy rok Wielkiej Wojny widziany oczami warszawskiego gubernatora
9.50-10.10	prof. dr hab. Eugeniusz Koko (UG) W oczekiwaniu na Niepodległą. Elżbieta z Zaleskich Dorożyńska na wsi podolskiej w latach 1917-1921
10.10-10.30	prof. dr hab. Zbigniew Opacki (UG) Wokół genezy idei odbudowy Uniwersytetu Wileńskiego. Struktura społeczno-zawodowa wileńskiego środowiska inicjatorów wskrzeszenia uczelni
10.30-10.50	dr Algis Kasperavičius (Uniwersytet Wileński) Rok 1918 w Poniewieżskim powiecie północnej Litwy
10.50-11.10	prof. UG dr hab. Krzysztof Lewalski (UG) Zwiastuny Niepodległej - nadzieje i obawy szpetalskiego proboszcza ks. Ignacego Charszewskiego
11.10-11.30	dyskusja
11.30-12.00	przerwa kawowa
12.00-12.20	prof. dr hab. Tadeusz Stegner (UG) Polscy ewangelicy w 1918 roku
12.20-12.40	dr Józef Szymeczek (Uniwersytet Ostrawski) Rok 1918 w augsburskich zborach ewangelickich w lewobrzeżnej części Śląska Cieszyńskiego

- 12.40-13.00 **mgr Iwona Zakrzewska (UŚ)** Rok 1918 oczami Polaków na przykładzie dwutygodnika "Gwiazdka Cieszyńska"
- 13.00-13.20 **dr Paweł Letko (UWM)** Rok 1918 w Kętrzynie/Rastenburgu
- 13.20-13.40 **prof. dr hab. Jan Lewandowski (WSGK w Kutnie)** Rok 1918 w Krasnymstawie
- 13.40-14.00 dyskusja
- 14.00-15.00 przerwa lunchowa
- 15.00-15.20 **dr Magdalena Nowak (UG)** Metropolita Andrzej Szeptycki wobec wyzwań 1918 r.
- 15.20-15.40 **dr Piotr Koprowski (UG)** Powiew wolności. Pierwsze miesiące Drugiej Rzeczypospolitej w refleksji Ignacego Radlińskiego i Stefana Żeromskiego
- 15.40-16.00 **mgr Joanna Piórkowska (UMK)** Początek polskiej państwowości na terenie Płocka w 1918 roku w świetle lokalnej prasy
- 16.00-16.20 **mgr Dariusz Piotrowicz** Rok 1918 w Ciechanowie
- 16.20-16.40 **dr Michał Kalbarczyk** Garwolin i okolice w 1918 roku
- 16.40-17.00 **prof. dr hab. Przemysław Różański (UG)** Amerykańscy Żydzi wobec niepodległości Polski, 1918-1921
- 17.00-17.20 **dr Piotr Derengowski (UG)** Rok 1918 - zawiedzione nadzieje Afroamerykanów
- 17.20-17.40 dyskusja i podsumowanie pierwszego dnia obrad
- 18.30 Uroczysta kolacja dla referentów i zaproszonych gości

Piątek - 12 października 2018 r.

- 9.00 zbiórka na parking przed Hotelem Olivia (Al. Grunwaldzka 470); wyjazd do Będolina
- 10.30-11.00 zwiedzanie Muzeum Hymnu Narodowego
- 11.00-11.20 **dr Jarosław Suchoples** Finlandia 1918 - domowa wojna światowa
- 11.20-11.40 **mgr Przemysław Rey (Muzeum Hymnu Narodowego w Będolinie)**, Rok 1918 w Będolinie
- 11.40-12.00 **dr Piotr Kurpiewski (UG)** Bohdana Poręby filmowa wizja Niepodległej. Polonia Restituta jako film polityczny i historyczny
- 12.20-13.00 **dr hab. Andrzej Drzewiecki (AMW)** Zanim powiał "wiatr od morza"! Kilka refleksji towarzyszących narodzinom "morskiej" niepodległości
- 13.20-13.40 **dr Mariusz Kardas (AMW)** Między rzeczywistością a symboliką - gdyńskie mity początków Niepodległej
- 13.40-14.00 **dr Tomasz Studzeniecki, dr Agnieszka Czarnecka (UMG)** Rejs pod biało – czerwoną banderą – działania Uniwersytetu Morskiego w Gdyni na rzecz promocji Polski oraz setnej rocznicy odzyskania niepodległości
- 14.00-14.20 dyskusja i zamknięcie obrad
- 14.30 obiad; powrót do Gdańska ok. godziny **17.00**

Patronat

Wicemarszałek Senatu – Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Województwa Pomorskiego – Pan Mieczysław Struk
Przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji, Kultury i Sportu SWP – Pan Dariusz Męczykowski
Prezydent Miasta Gdańska – Pan Paweł Adamowicz
Wójt Gminy Nowa Karczma – Pan Andrzej Pollak

Rektor Uniwersytetu Gdańskiego – prof. dr hab. Jerzy Gwizdała
Rektor Uniwersytetu Morskiego w Gdyni – prof. dr hab. inż. Janusz Zarębski
Dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego
- prof. dr hab. Wiesław Długokęcki
Dziekan Wydziału Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa Uniwersytetu Morskiego w Gdyni
- prof. dr hab. Andrzej Grzelakowski
Dyrektor Muzeum Narodowego w Gdańsku – Pan Wojciech Bonisławski

Komitet Naukowo – Organizacyjny

Przewodniczący, prof. dr hab. Tadeusz Stegner, Uniwersytet Gdański
prof. dr hab. Eugeniusz Koko, Uniwersytet Gdański
prof. dr hab. Zbigniew Opacki, Uniwersytet Gdański
dr Tomasz Studzieniecki, Uniwersytet Morski w Gdyni
mgr Teresa Suchodolska, Academia Europa Nostra
mgr Przemysław Rey, Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie
Sekretarz, dr Piotr Derengowski, Uniwersytet Gdański

INFORMACJA

Sprawy naukowe

Prof. dr hab. Tadeusz Stegner

Sprawy organizacyjne

dr Piotr Derengowski

E mail: piotr.derengowski@ug.edu.pl

Miejsce konferencji

11 października 2018 r.

Wydział Historyczny Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk, ul. Wita Stwosza 55

12 października 2018 r.

Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie
Będomin, gmina Nowa Karczma

www.fen.am.gdynia.pl